

آسان آموز محاسبه فاضل ديه

سيدابوالفضل ايراني

تعدد قاتلين و وحدت مقتول

فرمول:

$$\text{فاضل ديه} = (\text{ديه مقتول} \times \text{سهم قاتل در قتل}) - \text{ديه قاتل}$$

نکات فرمول:

۱. سهم قاتل در قتل با توجه به تعداد قاتلين، فارغ از جنسيت او تعيين مي شود.
۲. سهم قاتل در قتل برابر است با يك كسر كه صورت آن هميشه يك است و مخرج آن تعداد قاتلين است. مثال: اگر قاتلين ۶ نفر باشند سهم يك نفر از آنان قاتل يك ششم $\frac{1}{6}$ خواهد بود
۳. در هنگام قرار دادن ديه قاتل و مقتول در فرمول به جنسيت او توجه شود.

فرض كنيد ديه يك مرد ۱۲۰ ميليون تومان است

مثال: يك مرد و يك زن، زني را مي كشند/ تعداد قاتلين دو نفر است پس سهم يك قاتل مي شود يك دوم

فاضل ديه يك مرد:

$$۱۲۰ - \frac{1}{2} ۶۰ = ۹۰$$

مثال: يك مرد و دو زن، مردی را می کشند/ تعداد قاتلين ۳ نفر است پس سهم يك قاتل مي شود يك سوم

فاضل ديه يك مرد:

$$۱۲۰ - \frac{1}{3} ۱۲۰ = ۸۰$$

فاضل ديه هر زن:

$$۶۰ - \frac{1}{3} ۱۲۰ = ۲۰ \text{ ميليون}$$

❖ اگر یکی از شرکا بچه بود: قصاص نمی شود و تنها به اندازه سهم او از قتل، عاقله ديه پرداخت می کند.

مثال: مردی با يك بچه شريك در قتل يك مرد ديگر می شوند.

سهم هر کدام يك دوم ديه يك مرد می شود.

بنابراين با توجه به اينكه بچه قصاص نمی شود الزاماً يك دوم ديه يك مرد را می پردازد اما قصاص مرد قاتل با پرداخت فاضل ديه ممكن است.

❖ اگر یکی از شرکا، عامل طبیعی بود، سهم آن در جنایت محفوظ است و کم می شود ولی خون مجنی عليه به اندازه

اين مقدار هدر است

تعداد قاتلین و مقتولین

فاضل ديه = (مجموع ديه مقتولين \times سهم قاتل در قتل) - ديه قاتل

۱. فارغ از اینکه مقتول چند نفر است و چه جنسیتی دارد، تعداد قاتلین بیان کننده سهم هر قاتل در کل جنایت واقع شده است.

۲. در موردی که مقتولین چند نفر هستند باید به جای ديه مقتول، مجموع ديه مقتولين را قرار داد

۳. اگر نتیجه این فرمول عدد منفی به دست آمد، به دلیل «لایجنی الجانی علی اکثر من نفسه» فاضل ديه ای پرداخت نمی شود و این عدد منفی به این معنی نیست که مرتکب، هم باید قصاص شود و هم باید مبلغی به ولی دم بدهد چون «لایجنی الجانی علی اکثر من نفسه».

فرض کنید ديه یک مرد ۱۲۰ میلیون تومان است

مثال: سه مرد، دو زن را کشته اند

سهم هر قاتل: یک سوم

دیه دو زن: ۱۲۰ میلیون طبق فرض

فاضل ديه هر مرد:

$$۱۲۰ - \frac{۱}{۳} ۱۲۰ = ۸۰ \text{ میلیون}$$

مثال: چهار مرد، دو زن و یک مرد را کشته اند

سهم هر قاتل: یک چهارم

دیه دو زن و یک مرد: ۲۴۰ میلیون طبق فرض

فاضل ديه هر مرد:

$$۱۲۰ - \frac{۱}{۴} ۲۴۰ = ۶۰ \text{ میلیون}$$

مثال: پنج زن، دو مرد و یک زن را کشته اند

سهم هر قاتل: یک پنجم

دیه دو مرد و یک زن: ۳۰۰ میلیون طبق فرض

فاضل ديه هر زن: (یعنی برای قصاص نیاز به پرداخت فاضل ديه نیست)

$$۶۰ - \frac{۱}{۵} ۳۰۰ = ۰$$

مثال: چهار زن، دو مرد و یک زن را کشته اند

سهم هر قاتل: یک چهارم

دیه دو مرد و یک زن: ۳۰۰ میلیون طبق فرض

فاضل ديه هر زن:

$$۶۰ - \frac{۱}{۴} ۳۰۰ = - ۱۵$$

همان طور که در نکته سوم گفته شد در این فرض برای قصاص نیازی به پرداخت فاضل ديه نیست.

این عدد منفی به این معنی نیست که زن هم قصاص می شود و هم باید ۱۵ میلیون به ولی دم بدهد چون «لایجنی الجانی علی اکثر من نفسه».